

Hicaz`da olsam gelmem lâzımdı!

`HİCAZ`DAKİ dini perestroika` yazısının birçok tedaileri oldu. Bu makamda Bediüzzaman`ın bir sözü aklıma düştü yeniden: `İmânı kurtarmak ve Kur`ân`a hizmet için, Mekke`de olsam da buraya gelmek lâzımdı; çünkü, en ziyâde burada ihtiyaç var... (Tarihçe-i Hayat, Sayfa 441)`

Daha önceki yazılarımda temas etmiştim. Cezayir`in Beşir İbrahimi gibi alimleriyle birlikte efsanevi Cemiyetü'l Ulema`ul Müslimin kurucularından olan Abdulhamid Bin Badis de aynı ifadeleri kullanmakta idi. O da kendisini Hicaz`a götürmek isteyenlere karşı aynı argümanı kullanmıştır. Bilindiği gibi, Cumhuriyetin tesis yıllarında birileri Bediüzzaman`ı İran`a veya başka yerlere hicret için teşvik ediyorlar. Bu teşvikler karşısında Bediüzzaman esnemeyerek bilaperva meşhur sözünü söyler. Elbetteki Botanlı ulemadan Molla Ramazan gibiler ve onun ötesinde Şeyhülislam Mustafa Sabri gibiler bu vatanı terkettiler. Ama mazeretleri vardı. Elbette onların da kalpleri ve gönülleri burada kalmıştır ve onlar da gittikleri yerlerde İslâm`a ve Müslümanlara hizmette kusur etmezler. Hatta destanımsı bir mücadele verirler. Bununla birlikte Bediüzzaman anlayışı ribat yani bir nevi nöbet tutma anlayışıdır. Elbette nöbetçi çoksa bazıları bu görevden feragat edebilir ve hizmetini başka alana kaydırabilir. Fakat Bediüzzaman ahirzamanda burasını adeta Filistin`in ve Şam`ın bir parçası olarak `ardu`r ribat` yani nöbet diyarı olarak görmüştür. Bundan dolayı zaviyeden zaviyeye sürülse de bu diyarı terkedememiştir. Ulema için farz-ı kifaye ama bir yönüyle; `en nefiru`l amm/genel seferberlik` hükmüyle de farz-ı ayn olan bu görevini ikame için bu vatanın sınırlarını terketmemiştir. Devran dönmüş ve zamanla bu ülkede de İslâmî faaliyetler ve hizmetler yeniden intişar ve inkişaf etmiştir. Her yönde bunun eser ve tesirlerini görebiliyoruz.

Elbette Bediüzzaman`ın yaptığı bir hamiyet-i diniyye ve şehamet-i imaniye destanıdır. Bundan şüphe edilemez. Bu topraklarda ilmin ve imanın bekçiliğini yapıyor. Murabıt ve alperen olarak manevi cihadını sürdürüyor. Elbette Bediüzzaman`ın hicret etmemesi ve burada kalması tek sebebe bağlanamaz. Sözünü ettiği şekilde iman hizmetlerine en ziyade muhtaç bu topraklar olsa bile bu ikamette başka hikmetler de aranmalı. Zira Türkiye, yaşadığımız çağ itibarıyla İslâm`ın ve İslâm dünyasının harman yeridir. Esasen yüzyıllardır Türkiye ve bu topraklar, İslâmiyetin küresel merkezidir. Bundan dolayı merkezi tamir etmek; ziyade ihtiyaçla birlikte en fazla gözetilmesi gereken unsur ve faktörlerdendir. 20`nci yüzyıl İslâmiyetin ve Müslümanların cezalandırıldığı ve bir ceza yüzyılı olduğu için herkes kendi nisbetinde ve çapında bu dalgaya maruz kalmıştır. Madem ki Anadolu ve Türkiye İslâmiyetin merkezidir öyleyse merkezin tamiri herşeyden daha kıymetli ve herşeye racihtir. Hicaz`a hicret bile bunun yanında racih değil mercuh bir hüküm ve karardır. Bununla birlikte, Bediüzzaman bizzat Ahmet Ramazan gibilerini köprü noktasında nasıl Suriye ve Irak`a göndermişse aynı şekilde Ali Ulvi Kurucu Bey`in de Hicaz`daki durumu bu örneğe hamledilebilir. Ali Ulvi Bey gibiler de aynen Şeyhülislam Mustafa Sabri gibi yaşadıkları topraklarda dinin garip kalması karşısında hicretten başka çare düşünememişlerdir. Elbette bu anlayışa göre dinleriyle firar ettiklerinden dolayı mazurdurlar. Zaten hizmetler daha sonra birbirine kavuşmuştur.

Bununla birlikte, yeni bir döneme doğru yol alıyoruz. Şimdi atılan tohumların hasat zamanı. Mustafa Sabri, Ali Ulvi Kurucu gibilerin temsil ettiği gureba (ahirzaman garipleri, yurtsuzları) neslinden, ferec nesline doğru gidiyoruz. Arabistanlı Hasan gibiler de bunun muştusu. Yani artık hicret tersine döndü.

Mustafa ÖZCAN